

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 102. ANULU XVII.

Telegrafulu ese de doue ori pe septemana: Joi'a si Duminca. — Prenumeratiunea se face in Sabiu la expeditiua foiei pe afara la c. r. poste, cu banu ga'ta prin scrisori francate, adresate catre expeditiua. Pretiulu prenumeratiunei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumatate de anu 3. fl. 50. Pentru celalalteparti ale Transilvaniei si pen.

Inu provinciele din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumatate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri altele pe unu 12 pe 1/2 anu. 6 fl v. a.

Inseratele se plateau pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 24 Decembre 1869. (5 Ian. 1870.)

Invitare de prenumeratiune

la

„Telegrafulu Romanu“.

Apropiandu se inceputulu anulu 1870, se deschide prin acista prenumeratiune noua la acista foia.

Atragemu atentiunea onoratulu publicu ca in anulu urmatoriu, fiindu sinodu archidieceasanu in primavera si congressu metropolitanu in toamna, „Telegrafulu Romanu“ va fi de interesu deosebitu din acista privintia. Elu va fi diuariulu celu mai de aprupe de lucrările acestoru reprezentantie natiunali bisericesci si prin urmare i va fi cu putintia ale si aduce mai ingraba de catu ori care altu diuariu romanescu.

„Telegrafulu Romanu“, va esi ca si pana acum de doue ori pe septemana Joi'a si Duminca — Pretiulu abonamentulu e:

Pentru Sabiu pe anu 7 fl, pe 1/2 de anu 3 fl. 50 xr., pe 1/4 anu 1 fl. 75 xr. v. a.

Pentru Trannia si Monarchia austro-unguresca pe anu 8 fl. pe 1/2 anu 4 fl. pe 1/4 anu 2 fl. v. a.

Pentru Romania si straintate, pe anu 12 fl., pe 1/2 anu 6 fl., pe 1/4 anu 3 fl v. a.

DD. abonanti suntu rugati a nu intardii cu tramiterea prenumeratiuniloru.

Adresele ne rogamu a se scrie curatu, si epistolele de prenumeratiunea ni se tramite francate — adresandu-le de dreptulu la

Editor'a „Telegrafulu Romanu“ in Sabiu.

Missiunea in Orientu.

IV.

Elementele cari sunt a se considera la deslegarea cestiunei orientali constau din poporele crestine apasate, din turcii asupritori si din interesele si amu pute adauga si influintiile esterne in apropiare si indepartare, dara mai cu seama in Europ'a. De patru seculi si mai bine si inca nici unulu din aceste elemente nu s'a pututu avent' la superioritate de lipsa pentru de a da orientulu o directiunea otarita. Elu (orientulu) nu a devenitu turcescu, ca se aduca populatiunile la o omogenitate natiunale; grecismulu nu a pututu strabate la nivellu spre a lua, ca dupa caderea romaniloru, conducerea in mana; romanismulu a fostu asi'a de inadusitu incatu mai nici ca se mai sciea ce-va de esistintia lui pana acum in timpurile mai noue; slavii impartiti in fractiuni si trecut'i parte la islamismu, parte supusi influintiiloru misiuniloru bisericeii papiste, si chinuti ca si romanii de clerulu grecescu, se interesau putienu de natiunalitate, ca se po'ta ei sa se avente la conducere. Asia au mersu si asi'a mergu in parte lucrurile si astadi. Interesele si influintiile esterne amu vedutu catu de putienu putra face: romanii, ca cei mai de aprupe, ca poporul celu mai mare pentru omogenitatea si compactiunea sea puteau ajutat multu, deca nu aru fi fostu incungiarati de inimici si deca nu intr'a coruptiunea sanarulu sa-i strice mai pana la prapadire si pre densii. Ungurii inca puteau face ceva deca tendintia aristocratica de suprematia nu si aducea in contrastu si ostilitate seculara cu romanii. Aceste doue popore deca erau impacate si traiau in armonia, deca inflorea cultur'a in sinulu loro, puteau prin curtur'a ce aru fi tramisu in orientu, fara altu feliu de interventie, se dea orientulu intregu alta directiune.

Neci din puterile europene nu-si putu nici un'a castig' influintia decisiator'a asupr'a orientulu, doveda este si presintele. In desiertu tramitu englesii biblii traduse in tote limbile; in desiertu se incer-

ca missiunarii latini, cu deosebire francesi si italieni, a converti la papismu; indesiertu suntu misiunile protestantice nemtiesci sub auspiciile Prusiei; indesiertu suntu si alte incercari din partea altoru puteri prin israeliti etc., — pana acum vedemu ca tote acestea se potu paralis'a imprumutatu, potu tiene in locu poporele din orientu, dara a le inainta nici unele.

Deca privimu lucrulu asteliu, atunci credemu ca nu va fi lipsa se pomenimu de emfatele unoru publicisti, cari ne spunu cu tonu inaltu, ca nemtii suntu chiamati a ferici orientulu, ca ungrii cu polonii, ba unii nu se sfiescu a-si pune si pre o mana de omeni de sasi ca avantgard'a culturei in orientu, pre candu este evidentu ca acesti omeni priponiti pre de tote laturile cu privilegii si alte favoriti, in siete sute de ani, nu o au pututu aduce mai de parte decatu ca cei cari mai traiescu duc ovietia mai asi'a de nepretensiva ca si cei-laltu locuitori nepriviligiati ai tierii. Pentru pretensiuni mari se cere si putere de vialta mai venjosa.

Europ'a aru trebui sa se priveasca ca o casa si poporele ei ca membri unei familie. In sinulu unei familie nu tinde nime dupa sterpirea celui-laltu membru de familia, ci spre prosperarea si binele intregulu se ajta imprumutatu.

Tote poporele orientale, fia slavi, fia romani, fia ce voru fi, traindu in suferintiele cele mai dure ale trecutulu si neperindu au dreptu la vietie. Deci cele-lalte din ceea-lalta parte a Europei nu trebue sa caute numai cum sa le espleteze, dara cum sa le ajute sa scape de jugulu incorigibile alu turciloru si sa se desvolte in ceea ce priveste partea intelectuale si materiale. Ele simtu, ele sciu ca atunci orientulu nu va mai fi o pustietate, ci o gradina, pentru ca deca au suferitu seculi si au ramas in fiintia a se vedea ca provedinti'a le-au pestratu ca tote impreuna sa ia asupra-si misiunea de a cultiv'a si de a insufliti orientulu.

Catu priveste pre romani, amu reprodasu cu bucuria dupa „Tr. Carp.“ cele scrise acolo despre infiantarea de scoli romane in Macedoni'a si despre introducerea limbii materne in bisericile romaniloru macedoneni. Datori'a nu numai natiunale dara omenesca, este ca toti romanii de diucoci de dunare sa nu fia indiferenti fatia cu fratii loro din Turcia. Cei'a voru face numai unu servitiu culturei in genere, deca voru sprigin' prin mijloce intelectuale pre cesti'a, contribuindu cu partea loro la accelerarea luminarei orientulu.

Comerciulu jo'ca o rola insemnata in istoria civilizatiunei.

Comerciulu printre afacerile sele au importatu si esportatu totu de un'a si idei innoitiore, si rele si bune, pentru omeni. Civilizatiunea lumei vechi o vedemu caletorindu cu coloniile comerciali pre tiermurii mediteranei in tote laturile. Asemenea lucruri s'au intemlatu si mai tardiu cu crestiniismulu si in fine chiaru cu unele biserici partiale precum e luteranismulu din Transilvania. De aceea si civilizatiunea moderna si po'te multiam' straplantarea in multe privintie comerciulu.

Particie'a dara cu carea romanii suntu detori orientulu si in specialu fratiloru de unu sange ce locuiescu imperiulu turcescu se po'te face parte prin comerciulu intre unii si altii.

Este unu adeveru ca natiunalismulu are radacinile cele mai afunde diucoci de dunare. Toti ramii de lipsa pentru vialta unui poporu ca natiune se desvolta aici in mesura mai mare. Romanii au acum doue universitati, au alte institute inalte si midiloci. Acesti'a inse au imbratsiatu si ramulu industriei comerciale. Cu catu se aru lati acest'a mai tare si cu catu aru lua directiuni mai diverse

si mai indepartate, cu atatu aru fi mai fructiferu si spre sfersitulu de carele ni e vorb'a. Pentru ca ideile culesc din o esperintia mai bogata, mai ampla si strafacate in avere intelectuale natiunale, aduca mare usinintia confratiloru, la cari po'te industria economiei de vite se'alta industria este tiermurita in nisce locuri anumite, unde elementele straine amenintia cu euplesire.

Mijlocele de comunicatiune suntu acum mai multe si voru fi preste scurtu tempu mai multe de cum erau in trecutu. Si asi'a romanii de diucoci deca voiescu ca sa conlucre si ei la radicarea poporeloru orientulu, trebue sa se trediasca din nepasarea loro si sa fia mai activi in totu ce se po'te numi industria, decatu pana acum. Prin activitatea acest'a devinu in starea de a-si face si ei o stare mai buna, devinu inse si in pusetiune de a comunica idei culesc din cultur'a occidentale si de a le impartasi ei fratiloru loro mai departe.

Procederea acest'a nu va da ansa la noue emigrari, ci va contribui la sustienerea ecuilibrulu int're locuitorii orientali si occidentali, caci deca li se va imbonatati sortea celoru dintaiu, materiale si intelectuale, voru contribui cu efectu si la ecuilibrulu politicu care pana astadi inca nu si-au aflatu statulu seu de linisce.

In nrulu 309 alu foiei „Hr. Zitg.“ sub rubric'a „tier'a interna“, unu profesor uita de bine in unu articulu: „Zur Berichtigung“ a ne numi amici ai agitatiunei de natiunalitati, pentru ca amu publicatu si in traducere germana articulu nostru in cestiunea prelegeriloru lui Wattenbach. Noi in calumnia acest'a neiertata, esita din condeiuulu unui barbatu, aflamu, abstragendu dela partea punibile dupa codicele penale, unu actu de cea mai mare reintia impreunata cu o apretiuire pre mare de sine.

Lucrulu este chiaru. Se ia cineva faimosa descriere a Transilvaniei de Charles Bonner a mana si se treca numai fugitivu macaru prin trens'a si va vedea, ca tote acusatuniile aparute in scrieri, in articuli de diuarie scrisi de sasi si in memorande asternute regimulu militariu si absolutistulu cu scopu de a injosi si degrad'a pre romani, se reflecteza in opiniunile amintitulu autoru englezu; cu tote ca din candu in candu englesulu nu po'te ca sa nu descrie unele insusiri bune ale poporulu romanu, cari insusiri contradicu in modulu celu mai diametralu batjocuriloru de mai inainte. Wattenbach o spune pre fatia, ca a conversatu numai cu sasi, caci ceea ce dice despre Metropolitulu Siagon'a se reduce la o intalnire pre strada, unde nu se putra desvolt'a conversatiuni de cele fiete, de cari ener'za Wattenbach in respunsulu seu. Asia dara este evidentu ca informatiunile luate de acesti doi viageri, seu turisti, nu suntu basate nici pre studii, nici pre studiele loro proprii, ci pre nisce traditiuni nefericite ale catoru-va barbati, cari, nu scimu prin ce consecutii, eredu ca prin calumniarea altora si voru ascunde ei slabiciunea loro si se voru ferici ei insi-si. Ba insusi scriitorulu articulu din „Hr. Zitg.“, domnulu profesor concede, ca s'a pututu afla „un u (sasu) singularu“, carele sa dea ansa la „ratacire“, va se dica, la o seductiune a unui strainu spre alu face sa scrie reu asupr'a romaniloru. Si deca unu diuaru romanu preste aceste acusatuni, prin cari suntu romanii defaimati inaintea Europei, ca poporu carele nu merita sa traiesca, nu trece cu vederea, unulu din cei „nevinovali“ ne face agitatori de natiunalitati.

Scriitorulu articulu „Zur Berichtigung un g“ se demite apoi in personalie, cari nu incapu nici decum in cadrulu afacerii tratate in „Telegrafulu Romanu“ si cari dovedescu numai mai

tare reintîa de care amu amintitu indata la inceputu. Densula teresce de peru caus'a atâtu de delicata pre terenula ridiculosu alu animosității, pentru neinvitarea la unu prândiu, s'eu ceva de felulu acest'a, lucru de care antorulu articululu s'eu redactorulu „Telegrafului Romanu“ nu s'a gânditu nici unu momentu, ba nici ca a știutu deca pentru Wattenbach s'eu pentru cine se face vre-unu prândiu.

Onorabilitatea ce o presupunemu ca este unu odoru scumpu pentru „Hr. Ztg.“, că și pentru ori care altu diuarianu ce tiene la demnitate, o va obligâ a considerâ: ca ne amu aparatu onôrea nationale atacata de atâtea ori și in atâtea moduri; a considerâ modulu obiectivu cu care noi amu procesu in apărarea nôstra și in fine a ne dá satisfacere pentru calunian'a cu carea nu ne au crutiatu in nrulu suscitatu scriitorulu „Berichtigunglei.“

Eveneminte politice.

Scirile câte vinu din Dalmati'a spunu ca rescutatii se supunu legiloru, jura credinți'a imperatului și depunu armele. Maj. Sea Imperatulu indata ce a aflu de supunerea Braicianilor și au amnestiatu. Actulu acest'a a facutu impressiune asupr'a rescutatiloru și indata au inceputu a se supune și alții. Toti cei supusi pâna acum se bucura de grati'a ac'est'a imperatesca.

Ollivier deputatu din corpulu legislativu alu Franciei este însărcinatu de imperatulu Napoleonu III sa compuna unu ministeriu.

In Romania'a s'a facutu urmatôriile schimbări in ministeriu: Catargiu Calimachi esterne, și Marzescu de culte. — Agentulu austriacu de Zulf a notificatu oficialu regimulu romanescu, ca Austri'a a propusu Portiei recunoscerea titlului „Romania“ in locu de „Principatu dunarene.“ — Interpelatiunea facuta in camera in privinti'a evreiloru a provocatu desbateri lungi. Regimulu nu vrea sa proceda cu mesuri dela sine contra evreiloru, ci lasa camereii se faca ea propuneru in privinti'a ac'est'a.

Invilare de prenumeratiune

la opulu istoricu intitulatu:

„Vechi'a metropolia ortodoxa romana a Transilvaniei, suprimerea și restaurarea ei.“ — (unu tomu.)

Déca strabunii nostri s'aru fi ingrigitu mai bine pentru insemnarea actelororu loru nationali, bisericesci și politice, a vietii loru proprii: astadi nu amu mai fi necessitati a orbeca intru intunecare mai fara nici unu picu de lumina proprie, fiindu avisati la licuriturile ce abia ni le impartasescu alte lumini straine, și cu atâta mai putienu amu fi devenitu in fatal'a positiune, de a ne vedé chiaru și originea și natiunalitatea disputându-se de către cei straine. Ei bine, deca ei din cause mai multu mai putienu justificatôrie, nu-si putura implinî detorinti'a ac'est'a fatia cu sine și cu posteritatea: urméza că și noi stranepotii loru, inca se stămu cu mâinile in sinu și se lasămu pre urmatori nostri in aceeasi intunecime ôrba despre actele nôstre? Acei'a inca se mai potu escusâ cu vitregitatea timpuriloru sub cari gemura pentru neactivitatea loru in asta directiune; dara noi cesti de astadi ôre cu ce ne-amu mai scî escusâ pentru nepasările nôstre? Nimic'a chiaru nu aru vorbi pentru, ci tôte in contr'a nôstra, încātu ne-amu face vinovati de blaste-mele cele mai meritate ale descenditoriloru nostri.

Pre lângă acestea se scie in comunu, ca venitorulu unu poporu, că și alu unu individuu, resulta esentialmente din presintele și trecutulu acelu; cum vomu puté deci resólve noi problemele venitorulu nostru, deca nu ne vomu scî presintele și trecutulu, și acestea cum le vomu scî deca nu ne vomu adoperâ a le insemnâ cu tôtea serioșitatea și acurateți'a?

Eca dara tôte atâtea cause pentru de a fi activi pre tôte terenule vietii nôstre nationale, pentru de a ne insemnâ tôte actele mari și mici, spre binele nostru și alu urmatoriloru nostri!

De atari convingeri erâ pe unu subscrișulu cându se apucâ de compunerea opului scu: „Vechi'a metropolia ort. romana a Transilvaniei, suprimerea și restaurarea ei“, carele terminându-se dejâ și facendu-se dispusetiunile necesare pentru de a se

pune sub tipariu, și ia voia a-lu recomandâ onor. publicu romanu spre bine voitôrea primire și caldurôs'a spriginire a acelu'a.

Opulu acest'a istoricu, precātu bisericescu pre atâtu și nationalu, de sine statatoriu, contine date istorice despre metropolia prementionata, și anumu: 1) despre esistenti'a, originea, pusetiunea, jursdictionea, și metropolitii vechiei metropolii a Transilvaniei, dela inceputu pâna la suprimare-i, prin care se dovedesce ca ea e un'a din cele mai antice metropolii de astadi; 2) se espunu tôte incercările, nesuintiele, toti pasii câtii îi facura români ortodocsi pentru restaurarea vechiei lor metropolii, și 3) se arêta tôte actele ce urmăra dela restaurarea metropoliei amentite pâna in tempulu de facia, pre scurtu: opulu s'eu mentionatu coprinde in sine intrég'a istoria a vechiei metropolii ardeleni, dela inceputu pâna astadi, încātu ac'est'a se pôte scî din datele ce ne stau la dispusetiune.

Pôte ca inca și mai de multu aru fi trebuitu se iése cartea ac'est'a la lumina, in sa scimu ca ad impossibilia non datur obligatio.

Cartea ac'est'a va cuprinde camu la 25—26 côle, va avé formatu placutu in 8-vo, și va est de sub tipariu cam pre la mijloculu lui Martiu 1870 cându se va puté tramite on. prenumeranti.

Pretulu unu exemplariu este numai 1 fl. 50 xr. v. a. unu pretu destulu de moderatu facia cu cuprinsulu și voluminasitatea cartii, și prenumeratiunile suntu de a se tramite la subscrișulu celu multu pâna in finea lui Martiu 1870.

Sa biu in 23 Decembre 1869.

Nicolau Pope'a.

Protos. archid.

Diet'a Ungariei.

In siedinti'a casei magnatiloru din 23 Dec. dupa autenticarea protocolulu siedintei premergători preda notariulu casei reprezentatorulu, K. Széll, cele 11 art. de lege in cas'a deputatiloru astadi publicate.

Comitele supremu Tomcsányi presentâ referatulu renovatu alu comisiunei justitiiale, despre proiectulu de lege referitori la anepanderea pedapsii de bataia. Comisiunea justitiiala a prefacutu cu totulu proiectulu si-lu recomanda spre primire. Referatulu se va dá la tipariu și se va pune la ordinea dilei.

Presiedintele da espressiune simtiemteloru loiale ale casei magnatiloru pentru Monarchu și dinastia.

In siedinti'a casei reprezentatorulu din 23 Dec. trece cas'a indata la ordinea dilei, la carea sta numai publicarea onoru art. de lege.

Presiedintele ministeriului, contele Juliu Andrássy predâ cele 11 art. de lege sanctiunate: Art. de lege despre indemnitate dela 1 Ian. pâna la 31 Martiu 1870; despre prelungirea valôrei legi de timbre, tacse și accise; despre aprobarea unu creditu extraordinariu, in suma de 150,000 fl. in argintu, spre acoperirea speselor caletoriei Maj. S.; despre normarea datorinti de timbre a societătiloru de actii și a instituteloru; despre contributiunea de carne și de vinu; despre contr. de zaharu; despre contr. acuisitiva și a venitloru; despre acoperirea speselor despartimentulu croato-dalmatinu in min; și despre suspenderea timbeloru de jurnalne, care indata se și transmitu casei magnatiloru spre publicare.

Presiedintele poftesce deputatiloru serbatori ferice in cerculu familie, și in fine da espressiune simtiemteloru bine-voitôrie, către rege, famili'a reg. și patria (éljen).

Austri'a și Russia.

O brosiura de generalulu rusescu, Fadgejev, care tractéza despre cestiunea orientala, a trasu atentiunea jurnalorulu asupr'a sea.

Vien'e, dupa parerea acestui generalu, e locul, unde s'aru poté deslegâ cestiunea orientale in favôrea Russiei. Ac'est'a a fostu planulu lui Paskievic, cându a cerutu la an. 1854 a se dechiara Austriei resbelu; căci fara de aceea nu e cu putintia o apropiere de Bosforu.

Russia din parte-si aru poté in totu momentulu inaintâ neimpedecala către Constantinopole, in se pâna cându i stâ Austri'a la spate, nu e consultu a pasi inainte. Din ac'est'a cauza e Austri'a

celu mai mare inimcu alu Russiei. Fara delaturarea Austriei nu e cu putintia Russiei a-si consolidâ positiunea europeană, și cu deosebire relatiunile cu Prussia nu se voru aduce la o otarire definitiva; dara chiaru nici trebile interne nu se potu consolidâ, căci Austri'a felosesce la tôte ocasiunea Poloni'a de mijlocu spre a produce Russiei pericole interne.

Esistenti'a Russiei e dependinte dela derimarea Austriei; de aceea, demonstréza Fadgejev mai de parte, e conditiunea premergători a fia-carei acțiuni, e cucerirea Galitiei și ruina-re a Austriei. Cându suntu cele dese realizate, atunci cade Constantinopolea de sine in mâinile Russiei.

Astadi aru respunde Europ'a la o astfelu de cercare, cu o coalitiune comuna; căci are lipsa de unu antimuru „contr'a Russiei și a ortodocsi.“

Din ac'est'a cauza recomanda Fadgejev, togmai căci n'aru poté se resiste coalitiunei, pregatiri in armata și actiuni politice intre slavii nerussi. Russia stâ in Europ'a izolata, singurulu federatu alu ei e uniunea americana, carea are interesu a rompe puterea maritima a statelor respective. Numai două căli stau deschise Russiei spre ajungerea scopulu; s'eu a russificâ energice tôte tierile de sub sceptrulu se, s'au a se pune in fruntea „slavismulu“ și a-lu imprenâ subegomoni'a sea.

Fadgejev e de parere, ca prin anesarea Poloniei e silita Russia a procede calea cea din urma. Czarulu va fi atunci capulu slavismulu; in deosebitele regate, infăntiate din ruinele Austriei și Turciei voru regnâ membri din famili'a imper. Regatele suntu autonome in se nu suzerane. Români, magiari și grecii voru avé autonomia nationale estinsa.

Missiunea cea mare a Russiei se concentréza intr'o idea dupla: 1) unu Czaru; 2) o imperatia comuna carea sa se estinde dela oceanulu atlanticu pâna la Dunare și Visola, dela marea mediterana pâna la cea inghiatiata.

Ac'est'a insemnéza atâta, dice jurnalulu, dia care reproducemu acestea, cătu a impartî pelea ursulu, pâna inca nu e pascutu. Austri'a nu e unu „corpus vile“, care aru poté deveni de objectu a sectiuniloru politice și nici nu va deveni nici cându. Ce se atinge de simtiemintele amicale a vecinulu nostru, le putem vedé din cele dese.

Afaceri bisericesci.

Branu 12/24 Decembre 1869.

Domnule Redactoru! Déca Statutul Organicu alu bisericii nôstre române ortodoxe din Transilvani'a și Ungari'a, este de fôrte mare insemnatate pentru noi, apoi punerea lui in lucrare, și anume organizarea și constituirea pârtiloru constitutive ale bisericii nôstre dupa acelu-si, trebuie se fia și de mai mare interesu pentru noi. De aceea cu nespusa bucuria amu primitu acea parintésca înscințtate și resp. provocare a Escelentiei Sele Parintelui nostru Mitropolitu, prin care, pre de o parte ne anuncia pré inalta aprobare a acelu statutu, ieru pre de alta parte însărcina pre tôte parochieile și protopopiatele a se organizâ și constitui in sensulu acelu statutu organicu, astfelu încātu sa se pôtă conchiama pre Dominec'a Tomei anul venitoriu sinodulu eparhialu, ba potemu dice de Redactoru! ca ni se umple inim'a de bucuria, de câte ori cetim prin diurnalele nôstre, cum se organizéza și fratii nostri din Banatu și Ungari'a pre bas'a acelu Statutu.

Purcediendu din acestu motiyu, credeamu ca se va aflâ o alta péna mai dibace decâtu a mea, carea se ve comunice câte ceva mai de insemnatate pentru biserica nôstra și din pârti nôstre. Dupa ce in sa vedu ca nu s'a aflu altii mi tienu de detorinti'a a ve arată, nu aceea, ca si pre aicea, s'a organizatu parochieile inca din 1865, dupa tinerea regulamentulu sinodulu nostru eparhialu din 1864, carele in privinti'a acestor'a, dupa parerea mea, nu difere de statutulu organicu, nu-mi este scopula nece aceea a ve arêta, ca in dilele trecute s'a organizatu și protopresbiteratul nostru dupa statutulu organicu, nu — căci ac'est'a dupa mine nu este meritu ci detorinti'a fia-cârui Parinte Protopopu. Daru ceea ce mi-amu propusu a ve împartasi este ca in 29 Novembre a. c. Pré stimatululu nostru Parinte Protopopu Ioane Metianu, carele necrutiându nece o ostenéla și nelasându nece o ocasiune nefolosita pentru prosperarea și inflorirea bisericii și a natiunei, cu ocasiunea constituirei sinodulu pro-

topopescu, a conchiamatu, pre lângă membrii sinodului, inca unu indoitu numeru de mireni, că bărbati de incredere, și a pusu la pertractarea tuturor acestora, urmatorulu proiectu privitoriu la reducerea numerului preotiloru din protopopiatu, privitoriu la calificatiunea venitoriloru preoti, privitoriu la dotarea preotimei tractuale, la regularea taxelor stolari și a altoru competintie preotiesci, și in fine privitoriu la infiintiarea câte unu seu mai multoru stipendii pentru ajutorirea teneriloru talentati, darsaraci, din respectiva parochia spre cercetarea scoliloru mai departate, darsa se lasamu se urmeze proiectulu de sub cestiune.

Considerându, ca toate institutiunile noastre bisericicesci, au de scopu binele și fericirea temporana și eterna a poporulu nostru.

Considerându, ca poporulu nostru numai prin cultivarea și luminarea sea poate ajunge acestu bine și acésta fericire.

Considerându ca cultivarea și luminarea poporulu nu se poate ajunge decâtu iera-si numai prin organe culte și luminate, și ca de asemenea organe vinu a se consideră preotii și invetiatorii poporulu.

Considerându că unu preotu și unu invetiatoriu luminatu numai atunci se poate devotă misiunii sele cu totu deadinsulu, cându subsistintia și va fi asigurata prin dotarea corespundiătoare a parochiei.

Considerându mai incolo, că dotarea de astăzi, cea slaba, neregulata apoi și nesigura a celor mai multe parochii din acestu tractu protopresbiteralu trage dupa sine, de un'a parte neimplinirea detorintiloru celor mai cardinali din partea preotimei, precum este invetiarea și luminarea poporulu prin predicarea cuventulu lui D-dieu, ieru pre de alta parte neregularea taxelor stolari și altoru competintie preotiesci, apoi incasarea loru in unele parochii aore pentru mai multi ani restanti, togm'a și cu ajutorintia politica, cauzéza adesea neintelegeri, neplaceri și ura intre preotii și poporenii loru, și in fine considerându și aceea ca la preotia se intreca adese ori și individi mai pucinu calificati, cari apoi facu mare concurentia celor mai apli, mai alesu prin aceea ca seduca pre alegatori cu feliurite promisiuni intre cari și aceea ca ei, concurentii cei mai pucinu calificati se dechiara a servi și cu taxe stolari și cu alte competintie mai reduse, ieru dupa ce-si ajungu scopulu asuprescu pre poporeni loru cu duplicarea taxelor și competintieloru stolari; asiá dara din aceste considerante și pana atunci cându aceste toate se voru regulá in sinodulu eparchialu, acestu sinodu protopresbiteralu, conchiamatu mai multu pentru constituirea sea in sensulu „statutulu organicu alu bisericiei române ortodoxe din Ungaria și Transilvania“ voidu a folosi acésta ocaziune, așa cu cate a decide:

1. Sa se aléga din sinulu sinodulu o comisiune din 9 membri cu insarcinarea, ca pana la celu mai de aprópe sinodu protopopescu luându in consideratiune ca „Statutulu organicu“ mai susu pomenitu, inca n'a apucatu a regulá și a stabili numerulu preotiloru pentru fia-care parochia deosebitu, asiá dara și pana la regularea acésta prin sinodulu eparchialu, — aceea comisiune se prelucra unu proiectu, carele se reguleze și se staveréca numerulu preotiloru pentru fia-care parochia deosebitu.

2. Că, dupa statutulu organicu alu §-lui 43. prescrie ca aspirantiu la preotia se fia clericu absolutu, și dupa ce clericu absolutu potu fi cu clase normale seu și unele clase gimnasiati, va se dica, unii mai multu altii mai pucinu calificati, și in fine dupa ce și parochiele suntu unele mai mari, ieru altele mai mici, unele mai multu ieru altele mai pucinu dotate asiá dara totu aceea comisiune, se proiecteze pentru fie-care parochia din acestu Tractu protopopescu cu privire la dotarea ei, că prelánga studiele clericali, ce calificatie se mai aiba viitorii concurenti, la un'a seu la alta parochia.

3. Că in legatura cu acestea, se mai proiecteze mai departe, cum s'aru dotá parochiele fara de a se asupri poporeni și cum s'aru potea introduce uniformitatea taxelor stolari, celoru atâtu de feliurite.

Spre ajungerea scopulu se recomende, că in privintia taxelor stolari dela feliurite functionari și altoru competintie — se potu face mai multe clase, ca pentru delaturarea multoru diferentie dintre preoti și poporeni, sa recomende unde s'aru potriví, adunarea competintieloru preotiesci prin epitropi, și depunerea loru in cas'a bisericiei, apoi dotarea pre-

otiloru cu lefi seu cuote fixe din venitolu bisericiei. Toate acestea se voru proiectá siguru pana la celu mai de aprópe sinodu protopopescu, spre a se poté luá atunci la pertractare meritoria.

4. Din privintia, ca multi teneri talentati, din cauz'a miseriei parintiloru loru, nu potu continuá studiele mai departe pre la scoli streine, și din privintia ca biseric'a si natiunea nostra, are mare lipsa de ómeni culti, asiá dara pentru ajungerea macaru in parte a scopulu acestuia, sinodulu protopopescu decide a provvocá pre toate sinódele parochiali pentru infiintiarea unu seu mai multoru stipendii pentru fia care parochia dupa putintia, pentru sustinerea studintiloru talentati, darsaraci din respectiva parochia la vre-o scola streina. Daru acésta sa se faca de buna voie, fara de vre-o sila, asiá că fia care sinodu parochialu, se aléga din sinulu seu doi bábati dintre cei mai de frunte membri ai parochiei, sub numirea de epitropi fundacionali, pre cari sei insarcine a merge de 4 ori, la patru patrare de anu, la dile anumite la casele cresciniloru din aceea parochia, se céra unu darsu pentru infiintiarea pomenitei fundatiuni, cari apoi despre banii incursi voru dá socotéla sinodulu parochialu și se voru depune in cas'a bisericiei spre pástrare.

Asupr'a acestui proiectu sinodulu protopopescu a adusu acelu conclusu, că o comisiune de 5 membri sub presiudu parintelui protopopu se mérga in toate parochiele tractuale, unde apoi in contielegere cu sinódele parochiali și cu parochii respectivii se cerce a regulá numerulu viitoriloru preoti, a determiná calificatiunea loru, dupa populatiunea, positiunea și dupa venitele fie-carei parochia, și ca mai incolo totu aceea comisiune iera-si in modulu acum indegetatu, se cerce a stabili dotatiunea parochiului, cum și a regulá taxele stolari dela feliurite functionari preotiesci, toate acestea in modu provisoriu pana la regularea loru prin sinodulu eparchialu, și pre lângă reserva de a se supune viitorulu sinodu protopopescu și prin acésta mai inaltei aprobári.

Nicolau.

Elisabetopolu, 19/30 Dec.

Domnule redactoru! Pana cându regiunile cele inalte ale politice se vedu a fi in presér'a unor eveneminte importante, de óre-ce nici intr'unu statu mai nu domnesc linisce multamirei, diéta tieriei noastre nu-si intrerupe cursulu seu de a formá legi fara de a respectá neliniscea și vuetulu nemultamirei, ce se aude din toate partile. Pre basa acestoru și in puterea constitutionalismulu deosebitele cantóne seu cum le numimu noi comitate nu întârdia a întrebuintia dreptulu acésta a libertátiei pentru noi mai numai formale, sperându pre basea lui desvoltarea edificieloru celoru mai pompóse. Nu voiu se combatu sperantiu acésta, ce fiindu basata pre o nemultamire asiá dicendu generale, va fi foré greu de realizatu, ei o lasu ca se o risipe evenemintele temporiloru viórie, o lasu sa se reflecteze de spirítulu tempului modernu. Scopulu scrierei mele e cá se dau onor. publicu óresi-care notitie despre congregatiunea marcala ce s'a tienutu in 16/28 Decembre comitatulu Albei superióre in Elisabetopolu.

Defipsindu-se diura constitutionalu a comitatulu pre 28 Decembre a. c. se adunára membrii comitetulu comitatensu din cauz'a tempului nefavorabilu numai din putiene párti. Diminétia la 10 óre se deschise siedinti'a prin comisariulu regescu Mikó. Punendu-se la ordinea dilei mai întâm ordinatiunile ministeriali, intre care cea dintáiu fu demisiunarea comitelui supremu a contelui Franciscu Haller, carele aruncându-se pre sine in jocu, fu merulu discordiei in comitatu atâtu pentru unguri câtu și pentru români, de óre-ce elu au stricatu solidaritatea româniloru prin apromissionile sele și i-au adusu la disolutiune. Aru cugetá omulu ca de vreme ce Haller Ferencz prin ordinatione mai inalta e delaturatu din fruntea comitatulu certe se turbárarile s'aru fi sistatu. Inse nu e asiá, partiá fratelul fostulu comite supremu, a lui Haller Iósi in decurgerea tempului venindu, cá pre lângă toate pedecile ce li se puné din partea partiéi lui Ferencz a-si ajunge scopurile sele particulare, de óre-ce de cauz'a comuna n'au fostu vorba nici odata; au devenitu atâtu de inimica singuraticiloru partizani a lui Haller Ferencz încátu i persecutése in modulu celu mai rusinatu. E de miratu ca scopulu bunu stári a comitatulu se pertractéza foré fugitivu, pre cându personalitatile se desbatu per longum et latum. Inversiuonarea atâtu a mersu de departe încátu unii membri din partiá, asiá se dice,

stánga a lui „Halter Jozi și mai en séma unulu, ce este advocatu in Elisabetopolu, au mersu asiá de departe, încátu marturisesce singuru fara de nici o síféla seu rosietia, ca elu n'are caracteru, ca au facutu cele mai grandiose defraudatiuni și insielaciuni, falsificându testamente etc., numai cá se pota trage dupa sine o jertfa miserabila din partiá contraria, cari i-aru fi ajutorá la otelirea misielieloru lui. Asiá se cetira in diura cea dintáiu a congregatiunei marcale dupa ordinationile ministeriale nisce acte lungi de investigatiune pline de cele mai scandaloése descoperiri ale unor fosti amici in fapte depravate și condemnabile. Si ce se vedi, publiculu semidoctu ascultá cu placere aceste infamii personale, delectându-se la espressiunile cele dejositorie, nu inse cá se condemneze pre amendoi miserabili, ci mai multu cá se impileze pre unélt'a criminalistulu capitalu. Asiá se continuara și se finira desbaterea dilei celei dintáiu a congregatiunei și spre daun'a și defavórea comitatulu întregu, respectivulu incuisitu criminalistu dupa marturisirea sea propria, ce o a facutu in publicu prin jurnale, de-si a comisú cele mai funeste și mai condemnabile crime, totusi fu lasatu a luá parte la desbaterile congregatiunei și fungéza și acum in biroulu seu scapatatu spre daun'a publiculu întregu.

A dóu'a di se continuara in siedinti'a urmátoria persecutiunile asupr'a membriloru partiéi invinse și lucrurile de capetenia, ce jacu in interesulu comitatulu și a locutoriloru lui, fiindu prelucrate de o comisiune se cetira si primira in fuga fara de nici o observare. De interesu mai comonu e intre obiectele aceste cetite și primite cá in trecut provocarea comitatulu Bihorului, cá comitatulu sa se enuncia de primesce legea despre denumirea judecatoriloru trecuta asta primavéra prin diéta seu se dechiara pentru alegerea oficialiloru judecatoriesci, cá și pana acum. Comitatu dechiarându-se pentru alegerea judecatoriloru primi propunerea cum fu elaborata de comisiunea esaminateorie fara vre-o observare, de a sea.

Putieni români cari erá de facia, neavendu interesu la pertractárele causeru personale luara putiena parte activa; un'a inse totusi nu o potu trece cu vederea; la sfersitulu siedintiei a dóu'a și celei din urma se scóla unu domnu magiara și dupa obiceiulu de pana acum recomanda pre vre-o cáti-va insi din sinulu loru de membri ai comitetulu cu oficiu onorariu, cari toti se primira cu „eljen“uri multiamitorie. Dupa ce s'a fostu anuciatu primirea acestora, unu membru románu recomanda asemenea pre lângă vre-o doi unguri și vre-o cáti-va români. Dara bietulu si-a aprinsu paie in capu; si precum se facu și la alte ocaziuni toti inceputa a combate alegerea oficialiloru onorari si propunetoriulu dintáiu avura obrasnicia, pentru cá se nu vira mai multi români in comitetu, a revocá pre cei recomandati de elu si dejá primiti de adunare. Inse pentru cá se nu devina într'o incosecutiia ridicósa se primira toti cei recomandati de membri ai comitetulu și, in posturile loru onorarie la cari fura asignati.

Cátra sfersitulu siedintiei dlui Dr. Vas. Szabó cá fiscalu comitatulu presentá o propozitiune in privintia bóleloru de vite din Transilvania intréga cu deosebite insa întrebuintiarea mesuriloru preventive pre la frontierele tieriei romanesci ce se tienu mai cu séma spre resaritu de comitatulu Albei superióre. Propunerea dlui Dr. Szabó se primí cu aplause închiindu-se siedinti'a dupa pertractarea uneloru obiecte de putiena insemnatate. In diura urmátoria se verificá protocolulu și nou alesii oficiali depuse juramentulu obicinuitu de fidelitate.

Intemplamintele congregatiunei acéstei a si multe altele de aceste le potu servi româniloru din comitatu, cá se nu me estindu mai departe, de dovéda destulu de chiara, ca ei nu primescu din partea ungoriloru pentru servitiile, ce li le facu la ajungerea scopuriloru loru particulare, nici cea mai mica respáritare seu multiamire spirítuale și pentru aceea credu ca aru fi tempulu, cá se paraséseca venarea intereseloru marsiave individuale și mai vertosú sa se unéca cu spirítulu solidarú și se intempine cu tária atacurile inimicului seculariu, ce dúrere, aduce multe rane adenci și grele multa ceretatei nostre natiuni.

Fűzes - Szt. - Petru 9 Dec. 1869.

Domnule redactoru! Ve rogu se aveti bunatate a dá locu in preivitul d-vóstre jurnelu acestoru putiene notitie despre sinodulu protopopescu alu tractulu Ungurasiului, tienutu la 9 Dec. a. c. in biseric'a F. Szt. Petrului.

Dupa ce membrii din cleru si laici, alesi pe baza „Statutului organic“, si convocati prin circulariua protopopescu se adunara pre 9 Dec. a. c. in biseric'a F. Szt. Petru, parintele prot. tractuale Petru Roso'a, dupa saversirea stei liturgii, bineventă pre membrii adunati prin o cuventare simitorea si bine potrivita cu scopulu adunarei, prin care ptrunde adencu pre ascultatori, si in care arată, ca form'a legale a bisericei noastre in ocamuire eră decadiuta si immormentata, — acum inse, prin luptele neinterupte, istorice ale Escelentiei Sele, prea bunului nostru Archipastoriu Andreiu Baronu de Siagu'n'a, ierasi este inviata, si din convictiunea adevărului inarticulata in legile terei, si sanctionnata de Maj. Sea marimosulu rege Franciscu Iosifu I., că biserica autonoma a re-venitu la carmpirea sea propria, independenta s. a.

Cându fura pronunciate numele prea inaltelor persoane amintite, adunarea proruse in „sa traisca“ repetitu. Asemenea si la finea cuventarei.

Dupa chiamarea spiritului sântu, parintele prot. denumí unu notariu interimale, si propune verificarea membrilor, cari avendu si credentiunile, nu-mai decatu se alego de notariu stabile Vasiliu Petrulea, carele si ocupă locul de notariu. Apoi se alego cei 6 membri din cleru ai so. protopopescu si defensoarele matrimoniale.

Dupa acestea se alege comitetulu protopresviterale, si in urma epitropi'a protopresviterale.

Tote aceste alegeri au fostu cu voturi printiedul, caror'a le-a premersu cetirea articulilor si §§-loru din statutu, tienatori de aceste norme.

Astfelu fiindu compusu sinodulu, parintele protopopu in cea mai placuta pusetiune dechiara sinodulu de constituitu, si prin o cuventare acomodata multiamesce membriloru sinodului pentru zelulu doveditu prin punctuosa presentare la locul de fatia, menitu pentru tienerea sinodului, — recomandă fia-carei sectiuni cu caldura, activitate si zelu in afacerile ei, că lucrându in via Domnului cu unu ongetu, si cu o stradania intoem'a, nu numai se fia acést'a aperata de inimicul neimpacatu, — ci se fia indiestrata si infrumsetiata. — Multiamesce adunarei intregi, si multimei adunate de poporu, căci au venitu se véda lucrulu celu reintrodustu in biserica nostra dupa intrerupere de mai bine de unu seculu si jumetate.

In fine motiveza, ca dupa ce acum avemu intre altele epitropia protopresviterale, aru fia se ingrigi pentru infiantierea unui fondu tractuale — protopopescu, la a carui infiantiare bucurosu contribue si densulu acum.

Spriginitu de membri, cu deosebire de par. Teodoru Simocu din Bosn'a se si face o colecta, la care contribue : par. prot. Petru Roso'a 2 fl., Teodoru Simocu 1 fl., Ioane Popoviciu 50 xr., Irodionu Szabó 1 fl., Ioanu Holhosiu 65 xr., Nic. Morosianu 50 xr., Ioanu Jordea 1 fl., Ioane Domsia 1 fl., Ioane Gogu 1 fl., Ioane Popoviciu 50 xr., Anania Popu 50 xr., Dimitriu Puscasiu, invet. 50 xr., par. Ioane Giurecutianu 50 xr., Vasiliu Gogn 25 xr., Vasiliu Prunea 25 xr., Georgiu Cristea 25 xr., Gregoriu Curea 50 xr., Filipu Morosianu 50 xr., Gavriilu Szabó 20 xr., Vasiliu Mnerca 30 xr., Vasiliu Vlaticu 40 xr., Vasiliu Souc'a 50 xr., Ioane Duc'a 50 xr., Vasiliu Olariu 25 xr., Ioane Morariu 25 xr., Gavriilu Olariu 1 fl., Ananiu Morosianu 1 fl., Gavriilu Damsia 25 xr., Teodoru Cocuianu 50 xr., Elia Bric'a 25 xr., Elia Borsia 25 xr., Gligoru Onatiu 25 xr., Ioane Curea 40 xr., Gratiuanu Jordea 50 xr., in suma de 22 fl. 70 xr. v. a.

Acesti bani, că fondu alu tractului, s'au concediutu epitropiloru tractuali, Ioane Duc'a din Hid'a si Vasiliu Souc'a din Racosiu, că sub veghiarea par. protopopu sa-i dea pre interese, si la tempu de lipsa sa-si dea ratiociniu.

Parintele prot. au datu si unu prândiu celoru ce au participatu la sinodu, respective adunarei, la care au luat parte cá la 48 persoane. Aci s'au radicalu mai multe toaste, in fine pentru biserica si pentru totu clerulu si poporulu nostru. Cu acestea in dragoste fratiasca, s'au dudu fia-carele la ale sele.

V. Petrulea,
notariu.

Dela Conciliu.

„N. Fr. Bl.“ scrie in nr. 359:

In cestiunea infalibilitătiei s'a escalu unu reaventu (torsiuone)

Pre cându credé tota lumea, ca infalibilitatea de siguru se va prochiama, de vreme ce mai multu de doue tertimi dintre membri conciliului suntu partisans ai ei, se scrie din Rom'a lui „Pester Lloyd“ din isvoru siguru, ca Pap'a au datu audiu unoru voci insemnate oposetionale, si asiá a intrelasatu, de a reusi cu dogm'a cea spaimantatore.

Epistol'a suna :

Rom'a 22 Dec. Macaru ce vo-ti fi auditu despre rezultatulu presuntivu alu conciliului, aceea facta deficta se nu o perdeti din vedere : ca scopulu conciliului e dejá astadi de a se considerá de ne-micitu si dogm'a infalibilitătiei de cadiuta.

Se aruncamu o privire la istoria originei conciliului, dupa cum ne-o spunu români alesi, cari suntu familiarisati cu secretele vaticanului : Jesuitii, singurii urzitori a acestui atentatu contr'a spiritului progresulu omenescu, observara Papei, ca a rare pôte areta istoria unu Pontifice, care cá Pius IX asiá timpu indelungatu aru fi siedintu pre scaunulu s. Petru. Momentulu de facia aru fi favorabile, cum nu altulu, pentru reorganisarea bisericeii, căci in episcopatulu intregi lumi (catolice, R.) chrestinescu aru fi pucini dignitari bisericescu, cari se nu fia prin Pius IX denumiti. Momentulu debue deci folositu, intr'acolo, ca biserica se capete o-organisatiune absolutistica, si Papa o potestate dictatoriala, că se póta biserica reziste atacuriloru spiritului modernu.

Asiá au provenitu dogm'a infalibilitătiei. Inse cum s'a ivitu acést'a idee in publicitate, a si datu, chiaru in cele mai inalte cercuri clericale, de cea mai mare oposetiune. Mai intaiu s'au pronunciatu episcopulu din Fuld'a, apoi au urmatu epistol'a paterului Hiacint si in fine epistol'a pastorală a episcopulu din Orleans. Aceste trei publicatiuni formara punctele de cristalizatiune a opositiunei bine-organisate, contra cărei stau iesuitii, carea s'au aretatu dejá la discussiunea regulamentulu.

Prelanga tote estea e constatatu, ca la votisare aru fi majoritatea pentru infalibilitate ; inse totu asiá de constatatu e, că consilii Papei, basati pre o mica preponderantia numerica, nu se voru incerca, a prochiama o dogma asiá ingrozevitória, cu atát'a mai pucinu, cu cătu influintia cea mai mare bisericesca si potestatea intelectuala se alla la minoritate.

Si asiá voru renuncia la prochiamaerea dogmei de infalibilitate, inse se voru incerca a-si cástigá puterea perduta prin aspirarea silabului.

Spiritu tempulu se va opune si acestei masure, inse e temere, ca aparatori cei mai fideli ai bisericeii, precum e episcopulu din Orleans, nu se voru mai afia intre opositionisti.

Varietati.

Perceptiunile si acoperirile postale in Ungria.) A) Recerintie : salariile funcțiunilor si servitorilor : 753.970 fl.; bani pentru cuartiru : 70.846 fl.; diurne : 28.700 fl.; imbracamintele servitorilor : 28.000 fl.; salariile magistriloru postali : 351.000 fl.; supleminte partiali pentru portu : 24.500 fl. onorarie : 13.800 fl.; spese pentru caletoria : 37.000 fl.; conservarea edificieloru camerari : 5700 fl.; bani pentru arende : 74.760 fl.; spese oficiali si de manipulative : 208.000 fl.; rafuiri de deficitu : 950 fl.; rafuiri de venituri : 950 fl.; detorie de escorturi straine : 10.000 fl.; spese pentru transportulu postalu : 1.789.500 fl.; spese pentru transportulu pre călile ferate : 5300 fl.; erogatiuni jurnalistiche : 32.500 fl.; castigarea carutiilor si a objectelor pentru inventarie : 130.400 fl.; reparările carutiilor : 50.000 fl.; desdaunări : 30.000 fl.; diverse : 500 fl. Totalu 3.646.376 fl. B) Acoperiri : portulu epistoleloru : 1.640.000 fl.; portulu cu carutiile postali : 1.510.000 fl.; tacele caletoriloru : 1882.000 fl.; taxele telegrafice : 1.900 fl.; banii jurnalistici : a) pentru prenumeratiunea la jurnalele straine : 149.750 fl.; pentru marcele jurnalistiche : 32.500 fl.; laolalta : 182.250 fl.; competintie pentru immanuări : 44.750 fl.; amende : 4.800 fl.; pretiuri de cumperări : 9.950 fl.; bani pentru arende si interesurie : 19.050 fl.; rafuiri de deficitu : 60.000 fl.; diverse : 450 fl.; Totalu : 3.655.150 fl. — La oficiulu postalu a fostu aplicati : 2.557 individi. Dintre acesti : 8 directori, 8 secretari, 8 inspectori, 7 concipisti, 4 practicanți in conceptu, 4 cassieri, 4 controlori de cassa, 13 cu-

ratori, 11 controlori, 23 oficiali postali, 147 ad-functi, 1438 magistri postali, 442 manipulantu de posta, 197 conductoru, 29 practicanti. „Fed.“

(Numerulu tuturoru diue-riilor de pre teritoriulu numitu alu S. Stefanu si pretiulu lor de prenumeratiune pre an. 1869.) 131 jurnale magiare = 933 66 fl. xr. (in an. 1868, 128 = 908 fl. 26 xr.); 65 jurnale nem-tiescu. — 711 fl. 86 xr. (in an. 1868, 57—662 fl. 66 xr.); 36 jurnale slave = 170 fl. 80 xr. (in an. 1868, 30 = 177 fl. 30 xr.); 13 jurnale române = 90 fl. (in an. 1868, 11 = 80 fl.); 1 jurnalul italianu = 7 fl. si 1 in limb'a latina = 2 fl. Totalu : 247 jurnale cu pretiulu de prenumera-tiune 1915 fl. 32 xr. (in an. 1868, 216 jurn. cu pretiulu de prenumeratiune 1837 fl. 22.). In partea austriaca a imperiului au aparutu in 1869 : 388 jurnale nemtiescu, 112 slave, 26 italiene, 2 grecescu, 2 francese, 1 evreesca si 1 romana. To-talu : 532 jurnale (in 1868 : 474.) (Dupa „Orga-nulu postalu magiaru.“)

(Anticonciliulu dela Neapole). Despre prim'a siedintia a anticonciliului din Neapole, tienuta in 9 l. c. se anuncia, ca dis-cursulu de deschidere alu presiedintelui Ricciardi a fostu primitu cu aplause calduróse. Ricciardi dise : „Trebue se eliberamu omenimea de sclavia si cu deosebire de popi; eri s'a intrunitu in Rom'a con-ciliulu preotiloru, pre cari i lumineza spiritulu sântu si sânt'a treime. Anticonciliulu asemene se inchina la o st. treime : libertatea, adevărulu, ratiunea. Déca nu voimu se ne nimicésca gangren'a papismului, trebue se o taiamu.“ — Se ceti apoi unu numeru extraordinariu de telegrame gratulatorie din Itali'a si din tote marginile lumei. S'a presentatu : un'a adresa de consensere magiara cu 25.000 subscriptiuni; epistole dela Garibaldi, Victoru Hugo, Quinet, dela Heroldu, membru alu corpulu legislativu francescu. Gene-ralulu mecsicanu, Mata, ceti un'a epistola dela doue societati din patri'a sea s. a. Avezzan'a vorbi cu mare focu contr'a papismului si fu salu-tatu cu aplause. Americ'a, Belgi'a fura represen-tate. Se audiau strigate : „morte papismului !“ Fratii presentu ai lui Tognetti, care fu spendiaturu in Rom'a. fura salutati cu strigate animate generali. Governulu italianu disolví inse acést'a adunare a catoliciloru liberali pentru cuventulu ca aru fi pe-riculosa pentru ordinea publica.

APELU.

Avendu in vedere ferbintea dorintia de o mai repede desvoltare a invetiamentulu elementare in scólele nostre poporale ; considerându imperiosa lipsa de perfectionare a invetiatoriloru nostri români, si cástigarea de cunoscintie pedagogico-di-dactice spre a poté corespunde cerintiloru spiritulu timpulu; considerându apoi progressulu nostru in cultura, care de-si e destulu de imbucuratoriu, daru amesuratu pretensiuniloru timpulu, este inca destulu de lacunosu, fiindu in stadiulu primu de desvoltare; in fine mai privindu si la viitoriulu celu dubiu alu invetiatoriloru nostri deveniti la nepo-tintia dupa unu lungu servitiu : invetiatorii remani dela scólele confessionale gr-or. din tractulu proto-presbiterialu alu Siriei (Vilagosiu) indemnatu de ins'a-si nobil'a missiune ce o au cá educatori si cultivatori ai generatiunei, si-au propusu a infiintia o reuniune fondatiunala a invetiatoriloru din acestu tractu.

Sciindu inse ca succesulu acestei incercari, de-pinde nu numai dela noi invetiatorii, ci in mare parte dela barbatii nostri de intieligintia si dela poporu, cari prin mejlócele loru spirituali si materiali voru sucurge in ajutorulu causei, subscribulu in numele tuturoru invetiatoriloru din acestu tractu, aducându acést'a la cunoscintia publica, mi ieu permissiune a apelá la buna-vointia si zelulu onoratului publicu, si in deosebi a intieligintiei si preotimii din epar-chia Aradului, pentru spriginirea si imbratisiarea acestei reuniuni invetiatorescu, a cărei a nisuntia va fi a deschide o era noua in vietia scóleloru din acestu tractu.

Adunarea constitutiva a reuniunei ce se va tie-ne in Siria (Vilagosiu) la scóla gr-or. in 7 Ianu-ariu 1870 st. v., speramu ca va si cercetata de că-tra toti amatori si spriginitori acestei sante cause. Agriú 15 Decembre 1869.

Manase Popescu m/p.,
invetiatoriu.